

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

II. Rusticani duce Lutherano quodam, tumultuantur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

& Magistratus suos prosequi soliti lecto illo furiosi Lutheri libello quem Captiuitatis Babylonice Prodromum inscripserat, statim cristas erigere, obedientiamque detrectare cœperunt. In eo quippe nouus hic Propheta (cuius doctrinæ fundamenta iam ante in libro de sæculari potestate iocerat) docebat: *inter Christianos nullam esse, ut ita dicam, superioritatem, nullam potestatem, nullum magistratum.* Huius & illa sunt: *Nullam spem esse salutis, quam diu secundum leges humanas seu ciuiles respublica administratur. Rogandum esse Deum, ne subditi magistratibus obediant, &c.* Huius tubæ sonitu exciti subditi contra Principes, clientes contra patronos, ciues contra magistratus, serui contra dominos per omnem fere Germaniam armate se cœperunt; ac dulcissima pax in lugubre bellum subito fuit commutata: incendiumque hoc inde à Thuringiæ & Saxonie finibus, Lutheri latibus, progressum, ad Alpes vsque penetravit, ac magnam deinde Germania partem, vt Sleidanus fateatur, *peruasisit*, adeo vt An. 1525: in sola Bambergensi & Heibipolensi diœcesibus Franconiæ, CXXXIII. nominatæ Arces Nobilium & Illustrium euerisæ in Catalogo meo recensentur. Taceo de alijs & de innumerabilibus cœnobijs. Et quidem diuina prouidentia Nobilitas Franconiæ sensit prophetæ sui falsi factum primitias, quæ eius audaciam oblati armis antea confirmauerat. Nihil tum audiebatur præter coniurationes, seditiones, direptiones urbium, provinciarum deualtationes, illadem denique omnium malorum & miseriarum, recteque de illo tempore Virgilianum illud vsurpari poterat: *Pallor ubique, paupor, & plurima mortis imago.*

Harum vero turbatum complices, quandoquidem de Euangelica Libertate ageretur, sibi persuaserant eam esse causæ suæ bonitatem ac iustitiam; vt nihil omnino illicitum putarent quod ad eam defendendam pertineret. Nec mora. Vix pauci obedientiæ iugum abiecerant, quum ecce omnis fere multitudo passim sese commouit, ac contra Principes ac Magistratus consurrexit. Equidem malo exemplo nulla perniciosior est doctrina, præsertim apud vulgus in deserta, quod quæ ab alijs fieri & tolerari videt, quantumcumque mala sint & turpia, licita tamen atque etiam honesta putat: eoque fit, vt alter alterum ad idem audendum animet atque accendat. Est enim nefarium eiusmodi consiliorum ea natura, vt qui semel assenserint, peiora ac flagitiosiora indices aggre-

diantur, nec prius conquiescant quam ad extremam malitiæ & crudelitatis lineam sit peruenitum. Reformationem quidem seditiosi hi rustici verbo flagitabant, interim vero nihil nisi turbas & horribilem confusionem machinabantur. Sed nõ magis ab hac hominũ colluione boni aliquid, quam a terra ex eluione aquarum concreta vlla fertilitas aut frugum copia expectari possit.

II. Eorum qui primi arma contra magistratus arripuerunt, dux fuit Lutheranus quidam, Christophorus Schaplerus nomine: qui breui è simplici illa, & quæ velut mobile lignum alienis neruis ducitur, plebe magnum satis confecit exercitum, non armis tantum, verum machinis etiam ac tormentis instructum. Prodeunt in aciem infelices, ponunt castra, obuia quæque, monasteria, arces, domos diripiunt atque incendunt, cædibusque grassantur. Et quemadmodum in rebus malis nullus modus aut mensura est, sic pessima hæc fax hominum tanto furore ac rabie vsa est, vt in sola Franconia vltra trecenta monasteria & arces incenderit ac deuastarit, vt Claudius Conradus Vimpina (a) scribit. Multi sane Comites, Barones ac Nobiles inauditam horum rabiem & crudelitatem effugere non potuerunt: inter quos Comites quidam Maximiliani Imp. gener, crudelissimo supplicij genere, interemptus, & protentis hastis ab ipsis confossus fuit; coniuge ad ipsorum pedes proiecta, & marito multis cum lachrymis vitam deprecante, summa cum iniuria reiecta. Nec mirum hoc in iis hominibus, qui nobilitati, virtuti, honestati & religioni bellum induxerant, & in quibus illorum quidquam esset, suspendio omnes dignos existimabant.

III. His vero omnibus, vt dicere cœperamus, causa obducebatur, quasi & Euangelij tueri doctrinam, & seruitutem à se profigare vellent. In literis ad Principes, inquit, *Nos congregati sumus, vt Iesu Christi nomen libere profitemur, eiusque diuinam iustitiam conseruemus.* Eandem illi vocem, idem vorum, quod auribus nostris toties postea insonuit, ingeminabant, nempe: *Viuat Euangelium.* Imo Lutherum scripsitendo & edendo libellos imitati sunt, & primo omnium XII. articulos edidere, ad imitationem Symboli Apostolorum, qui erant postulata talia quæ nisi sibi concederentur ostendebant media sibi non defutura

a *Claud. Conr. Vimpina & Erasmo Alb. cont. Zuingl.*